

Stanowisko Związku Miast Polskich
w sprawie pilnych działań w zakresie zaopatrzenia mieszkańców w wodę i odbioru ścieków
na tle ogólnej sytuacji w gospodarce komunalnej

Zarząd Związku Miast Polskich zwraca uwagę na dramatycznie pogarszającą się sytuację w gospodarce komunalnej, która obejmuje podstawowe usługi publiczne, świadczone przez miasta i gminy wszystkim mieszkańcom. Od ich dostarczania zależy w zasadniczym stopniu jakość życia społeczności lokalnych.

Obecny kryzys gospodarczy oraz skutki trwającej od ponad pół roku agresji Rosji na Ukrainę wywierają na sytuację w gospodarce komunalnej daleko większy wpływ niżby wynikało to ze statystycznej inflacji. Wzrost cen energii już obecnie wynosi kilkaset procent, a otrzymywane właśnie zapowiedzi przed kolejnymi przetargami na jej dostawę mówią o kolejnych kilkakrotnych wzrostach. To samo dotyczy cen surowców energetycznych oraz większości materiałów i usług. W ten sposób inflacja „komunalna” jest znacznie wyższa niż podawana oficjalnie przez GUS, oparta o tzw. koszyk inflacyjny. Do tego dochodzi wzrost kosztów pracy, które rosną szybciej niż inflacja, wobec silnej presji społecznej na wynagrodzenia.

Te uwarunkowania mają znaczny i bardzo dynamiczny wpływ na sytuację przedsiębiorstw działających zwłaszcza w branży wodociągowo-kanalizacyjnej, w większości będących gminnymi osobami prawnymi lub jednostkami/zakładami budżetowymi. Mimo, że działają one w zakresie dostarczania egzystencjalnie ważnych usług mieszkańcom i ważnym instytucjom publicznym, nierzadko są traktowane jako podmioty gospodarcze i nie są obejmowane narzędziami osłonowymi, dotyczącymi mieszkańców. Brak jest jakichkolwiek zapowiedzi wprowadzenia także dla nich rozwiązań, które pozwoliłyby ochronić odbiorców – mieszkańców miast i gmin – przed nadmiernymi obciążeniami. Jednocześnie organy regulacyjne - dyrektorzy RZGW, de facto zablokowali, przy użyciu instrumentów administracyjnych, podwyżki cen za wodę i ścieki, doprowadzając przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne w całym kraju do dramatycznej sytuacji finansowej. Taki stan rzeczy stanowi bezpośrednie zagrożenie dla ciągłości i niezawodności świadczenia usług wodociągowo-kanalizacyjnych.

Dzięki naszym staraniom kwestia ta została wstępnie omówiona na lipcowym posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Uzgodniono, że państwowy regulator – PGW Wody Polskie – podejmie szybkie działania w kierunku zmian w taryfach opłat za wodę i ścieki, które muszą nadażyć za wzrostem kosztów ich dostarczania i odbioru.

Pragniemy zwrócić uwagę na konieczność oparcia tych działań na następujących, **jednolitych i przejrzystych zasadach**, które były już przedmiotem debaty Komisji Wspólnej oraz uzgodnień Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie” z Prezesem PGW „Wody Polskie”:

- rozpatrywanie wniosków o skrócenie okresu obowiązywania dotychczasowych taryf musi następować bez zbędnej zwłoki;
- prawidłowe ustalenie okresów obrachunkowych stanowiących podstawę kalkulacji kosztów taryfowych, tak by uwzględnić rzeczywistą, wysoką dynamikę ich wzrostu w ostatnich miesiącach,
- wskaźniki makroekonomiczne, uwzględniane w taryfach, muszą być aktualne (ostatnie zostały podane w kwietniu br.; w obecnej sytuacji powinny być aktualizowane co trzy miesiące);
- wzrost cen energii i materiałów powinien być uwzględniany w pełnym wymiarze;
- wzrost wynagrodzeń powinien być odnoszony do rzeczywistej dynamiki płac w kraju;
- amortyzacja musi być uwzględniona w pełnym wymiarze, zapewniającym zarówno odtworzenie i utrzymanie istniejących środków trwałych jak i realizację zatwierdzonych modernizacji i inwestycji;
- należy uwzględnić faktyczny wzrost kosztów obsługi zadłużenia;
- należy przyjąć, że koszty eksploatacyjne rosną zgodnie z aktualnymi wskaźnikami makroekonomicznymi;
- w przedsiębiorstwach, których to dotyczy, należy uwzględnić rzeczywisty wzrost kosztów hurtowego zakupu wody oraz hurtowego odbioru ścieków.

Rozwinięcie tych zasad znajduje się w załączonym dokumencie, opracowanym przez współpracującą z nami Kancelarię Radców Prawnych Zygmunt Jerzmanowski i Wspólnicy sp.k., w porozumieniu z Izbą Gospodarczą „Wodociągi Polskie”.

Olsztyn, 26 sierpnia 2022 r.

Zygmunt Frankiewicz
PREZES ZWIĄZKU